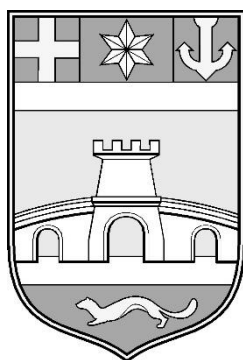

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE
SUZBIJANJA ZLOUPORABE
DROGA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2016. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, ožujka 2017.

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE
SUZBIJANJA ZLOUPORABE
DROGA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2016. GODINI**

I. UVOD

Problem ovisnosti o drogama je globalni problem suvremenog društva što zahtijeva da se njegovu rješavanju pristupi s globalne, regionalne i nacionalne razine s osnovnim ciljem da se zaustavi rastuća pojava ovisnosti o drogama, zlouporaba droga i kriminal vezan za zlouporabu droga te samim tim zaštite osnovne vrijednosti društvene zajednice, obitelji i pojedinca. Nacionalna politika vezana uz droge ovisi o mnogim čimbenicima poput političke i gospodarske stabilnosti, dostupnosti različitih stručnih i znanstvenih dostignuća s tog područja, raširenosti zlouporabe droga, društvene svijesti o toj pojavi te pravnog sustava i zemljopisnog položaja određene države.

Nacionalna strategija je temeljni strateški dokument na području droga i predstavlja okvir za djelovanje svih državnih institucija i organizacija civilnog društva na suzbijanju zlouporabe droga, prevenciji ovisnosti te pružanju pomoći ovisnicima o drogama i povremenim konzumentima droga, ali i pružanju pomoći pojedincu, obiteljima i društvu u cjelini na prevladavanju teškoća vezanih za zlouporabu droga.

Prvu Nacionalnu strategiju nadzora nad drogama, suzbijanja zlouporabe droga i pomoći ovisnicima o drogama u Republici Hrvatskoj donio je Hrvatski sabor 1996. godine. Na temelju navedene Nacionalne strategije donesen je 2001. godine Zakon o suzbijanju zlouporabe droga ("Narodne novine" broj 107/01., 87/02., 163/03., 141/04., 40/07., 149/09., 84/11. i 80/13.).

Kao odgovor na potrebu integriranog, uravnoteženog i multidisciplinarnog pristupa rješavanju problematike droga u društvu i usklađivanja pravne stečevine Republike Hrvatske s Europskom unijom, Hrvatski je sabor u prosincu 2005. godine prihvatio drugu Nacionalnu strategiju suzbijanja zlouporabe (opojnih) droga u Republici Hrvatskoj za 2006. - 2012. godinu. Taj glavni strateški dokument implementirao se kroz dva trogodišnja Akcijska plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj (Akcijski plan za 2006. - 2009. godinu i 2009. - 2012. godinu) koje je prihvatila Vlada Republike Hrvatske.

Treću Nacionalnu strategiju suzbijanja zlouporabe droga za 2012. - 2017. godinu usvojio je Hrvatski sabor 24. listopada 2012. godine. Pri izradi Nacionalne strategije vodilo se računa da ona bude u skladu sa stvarnim potrebama koje proizlaze iz aktualnog stanja problematike droga. Ovaj strateški dokument implementirao se kroz Nacionalni akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012.-2014. godine koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila u studenome 2012. godine.

Da bi mjere poduzete radi suzbijanja zlouporabe droga bile primjereno i učinkovito usklađene, ustrojen je institucionalni sustav za prevenciju i liječenje ovisnosti te suzbijanje zlouporabe droga. Na nacionalnoj razini institucionalni okvir čine Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje zlouporabe droga, Ured za suzbijanje zlouporabe droga, mjerodavna ministarstva, državne ustanove i druge stručne i znanstvene institucije.

Na županijskoj razini institucionalni okvir za suzbijanje zlouporabe droga čine: županijska povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga, službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih Zavoda za javno zdravstvo, bolnice - odjeli za liječenje ovisnosti, centri za socijalnu skrb, područne službe Zavoda za zapošljavanje, organizacije civilnog društva (udruge i terapijske zajednice), županijski uredi za društvene djelatnosti (zdravstvo, školstvo, socijalnu skrb i drugo), odgojno-obrazovne ustanove, obiteljske i vjerske ustanove, savjetovališta Crvenog križa, državno odvjetništvo, sudstvo i policija.

Skupština Osječko-baranjske županije 1998. godine prvi put je razmatrala Informaciju o provedbi Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj na području Osječko-baranjske županije.

U skladu s prijedlogom Vladine komisije za suzbijanje zlouporabe droga i zaključaka proizašlih iz Informacije, Poglavarstvo Županije je 1999. godine osnovalo Povjerenstvo za provedbu Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga na području Osječko-baranjske županije čiji se saziv tijekom godina nekoliko puta mijenjao.

II. CENTAR ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU MENTALNOG ZDRAVLJA, PREVENCIJE I IZVANBOLNIČKOG LIJEČENJA OVISNOSTI

Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti započeo je s radom 2000. godine. Ustrojbena je jedinica Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije.

Centar se financira iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Ministarstva zdravlja i sredstava Osječko-baranjske županije.

Mrežom javne zdravstvene službe iz 2009. godine, za Osječko-baranjsku županiju određena su 3 tima mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti. Pravilnikom o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđeno je da tim u sastavu ima 1 spec. psihijatra, 1 psihologa te 1 medicinsku sestru (medicinski tehničar). U 2010. godini po prvi puta je ugovorena usluga zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

Od kolovoza 2014. godine Centar ima ugovorena 2 tima u sastavu 1 specijalista obiteljske medicine, 1 specijalista javnog zdravstva, 2 dipl. psihologa, 1 viša medicinska sestra te 1 medicinska sestra. Od veljače 2016. godine u Centru je zaposlen i 1 specijalizant psihijatrije.

a) Financijsko poslovanje Centra u 2016. godini

U ovom dijelu Izvješća prikazana je struktura prihoda i rashoda Centra u 2016. godini, u usporedbi s 2015. godinom.

Financijsko izvješće o poslovanju Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2016. godine

Rbr.	PRIHODI	Ostvarenje 2015. god.	Plan 2016. god.	Ostvarenje 2016. god.	% ostvarenje/plan 2016. god.	% ostvarenje 2016./2015.
1.	Prihodi ostvareni iz Proračuna Županije	100.000,00	150.000,00	150.000,00	100,0%	150,0%
2.	Prihodi ostvareni iz Državnog proračuna - Ministarstvo zdravlja	459.671,00	400.000,00	341.000,00*	85,2%	74,2%
3.	Prihodi ostvareni na temelju ugovora s HZZO-om	928.447,00	928.447,00	928.447,00	100,0%	100,0%
UKUPNO		1,488.118,00	1,478.447,00	1,419.447,00	96,0%	95,3%

Rbr.	RASHODI	Ostvarenje 2015. god.	Plan 2016. god.	Ostvarenje 2016. god.	% ostvarenje/plan 2016. god.	% ostvarenje 2016./2015.
1.	Plaće	750.305,00	924.486,00	932.643,88	100,9%	124,3%
2.	Ostali rashodi za zaposlene	8.017,00	45.000,00	25.088,25	55,7%	312,9%
3.	Doprinosi na plaće	129.052,00	193.297,00	141.740,61	73,3%	109,8%
4.	Naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život, usavršavanje)	31.473,00	64.768,00	45.764,86	70,6%	145,4%
5.	Rashodi za materijal i energiju (uredski materijal, materijal i sirovine, materijal i dijelovi za tekuće i invest. održavanje, služb. radna i zaštitna odjeća)	64.227,00	57.003,00	81.920,72	143,7%	127,5%
6.	Rashodi za usluge (najamnina i režijski troškovi za prostor u DZ Osijek, usluge promidžbe i informiranja, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, ugovor o djelu - voditelj projekta MZ i ostale usluge- tiskanje publikacija, troškovi zaštitara, odlaganje infektivnog otpada)	97.947,00	73.364,00	124.392,26	169,5%	127,0%
7.	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja (premije osiguranja prijevoznih sredstava, reprezentacija i ostali nespomenuti rashodi poslovanja)	4.019,00	429,00	1.945,32	453,4%	48,4%
8.	Naknade građ. i kuć. na temelju osig. i druge naknade	10.000,00		10.000,00		100,0%
9.	Nematerijalna imovina			7.143,00		
10.	Postrojenja i oprema (uredska i komunikacijska oprema)	14.480,00	43.100,00	73.370,79	170,2%	506,7%
UKUPNO		1,109.520,00	1,428.447,00	1,444.012,42	101,1%	130,1%

* **Napomena:** Prihodi iz Ministarstva zdravlja u iznosu od 341.000 kn odnose se na Projekt prevencije ovisnosti (alkohol, kocka, psihoaktivne tvari) i rano otkrivanje rizičnih skupina mladeži u trajanju od 10. studenog 2016.- 26. studenog 2017. godine. Budući da su namjenska sredstva uplaćena u 2016. godini u cijelom iznosu (341.000,00 kn) evidentiraju se na prihodovnoj strani u 2016. godini, a odnose se i na 2017. godinu.

b) Izvješće o obavljanju djelatnosti Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti Osijek

Tijekom 2016. godine Centar je evidentirao 67 novoprimljenih konzumenata/ovisnika psihoaktivnih tvari i 76 novoprimljenih osoba iz domene mentalnog zdravlja. Tom broju dodani su konzumenti/ovisnici koji su u Centru liječeni tijekom prethodnih godina, ukupno 214 konzumenata psihoaktivnih tvari i 18 osoba iz domene mentalnog zdravlja. Broj aktivnih konzumenata psihoaktivnih tvari je 281 i 76 osoba iz domene mentalnog zdravlja. Od ukupno 281 aktivnih konzumenata psihoaktivnih tvari, 216 (76,87%) su opijatski ovisnici, a 65 (23,13%) su neopijatski konzumenti/ovisnici. Tijekom 2016. godine ukupan broj pacijenata u redovitom tretmanu iznosio je 357.

Ukoliko se izuzmu novoprimljeni ovisnici (67), prosječno trajanje tretmana u Centra po ovisniku iznosi 7,5 godina.

Većina ovisnika je iz Osijeka, ukupno 198. S područja Đakova pristigla su 33 ovisnika, iz Belog Manastira 25, iz Valpova 5, iz Našica 5, iz Donjeg Miholjca 3, a iz drugih županija pristiglo je ukupno 12 ovisnika.

Najveći broj aktivnih konzumenata/ovisnika samoinicijativno se javio u Centar, njih 166, 49 su uputili sudovi, 16 ovisnika upućeno je od strane obitelji, a od strane liječnika, škola i ostalih (uvjetni otpusti iz penalnog sustava, odgajatelji i sl.) upućeno je ukupno 50 ovisnika.

Na području sekundarne prevencije (liječenja) tijekom 2016. godine obavljeno je ukupno 16041 različitih stručnih intervencija i to: 93 prva pregleda, 1326 ponovnih intervencija, 384 tretmana s obiteljima, 281 Pompidou upitnika (ispunjavanje individualnih zdravstveno-statističkih izvješća o ovisnicima u programu liječenja), 69 kratkih savjetovanja, 84 intervjuja, 1413 individualnih savjetovanih tretmana, 1391 rada na modifikaciji ponašanja, 2016 psihoterapijskih intervencija (površinska i ponašanja), 14 tehnika opuštanja, 3 intervencije u rješavanju zdravstvenih potreba, 83 konzultacije sa zdravstvenim djelatnicima, 37 konzultacija s djelatnicima iz drugih resora, 2106 uzimanja uzorka urina, 5336 testiranje na različite psihoaktivne tvari iz uzorka urina, 60 uzimanja uzorka kapilarne krvi, 252 testiranja za 4 bolesti koje se prate (HCV, HBV, TPHA, HIV) iz uzorka kapilarne krvi, 88 intervencija telefonom, 260 psiholoških obrada, 249 ekspertiza, 82 izvješća, 218 izdavanja potvrde o nalazu testiranja, 7 izvješća po posebnim zahtjevima, 15 obrada podataka i izvješća te 174 savjetovanih intervencije.

Centar je u 2016. godini skrbio o 357 pacijenata koji su 2530 puta bili na pregledu u Centru, što prosječno iznosi 7,9 pregleda po osobi. Od ukupno 281 aktivnih konzumenata/ovisnika 235 je muškog spola (83,63%), a 46 je ženskog spola (16,37%). Najveći broj konzumenata/ovisnika je u dobnoj skupini od 31 do 35 i od 35 do 40 godina, ukupno 136 (48,40%). U dobnoj skupini od 41 do 45 godina je 34 (12,10%), od 21 do 25 godina je 26 (9,25%), a od 26 do 30 godina je 25 (8,90%) konzumenata. Mlađih konzumenta od 21 godine je 45 (16,01%), iznad 46 godina je 15 konzumenata/ovisnika (5,34%). Prosječna dob aktivnih konzumenata/ovisnika je 32,4 godine.

Od ukupno 281 aktivnih konzumenata/ovisnika 216 je opijatskih ovisnika, a 65 su neopijatski ovisnici. Do 2009. godine imali su prevagu tzv. neopijatskih ovisnika (2/3), a 1/3 ovisnika je bila opijatska. Od 2010. godine omjer se povećava u korist opijatskih ovisnika, pa je u ovom izvještajnom razdoblju trenutni omjer opijati: neopijati = 3,32:1.

Svi konzumenti/ovisnici u Centru se prate i po tome što uzimaju kao primarnu, a što kao sekundarnu psihoaktivnu tvar. Pod primarnom psihoaktivnom tvari podrazumijeva se ona tvar koju pacijent češće uzima, odnosno tvar koja je glavno sredstvo ovisnosti. Od ukupnog broja aktivnih konzumenata/ovisnika (281) 212 konzumenata/ovisnika kao primarnu psihoaktivnu tvar konzumira opijate, 65 kanabis te 4 kokain.

Najučestalija sekundarna psihoaktivna tvar je iz grupe marihuane (kanabisa), ukupno 97 konzumenta/ovisnika (34,52%). Dio konzumenata neopijatskih psihoaktivnih tvari konzumira sintetičke kanabinoide i tzv. "osvježivače prostora" poput "Galaxy", kod ukupno 15 novoprimljenih konzumenata/ovisnika. Od 2009. godine zabilježen je porast konzumacije kokaina kao sekundarne psihoaktivne tvari, a trend se nastavlja i u ovom izvještajnom razdoblju, kod ukupno 26 konzumenta/ovisnika (9,25%), a 21 (7,47%) konzument/ovisnik konzumira amfetamine kao sekundarnu psihoaktivnu tvar. Dio konzumenata/ovisnika kao sekundarnu psihoaktivnu tvar konzumira različite psihofarmake, ukupno 16 (5,69%). Od ukupnog broja konzumenata/ovisnika njih 196 (69,75%) pored primarne psihoaktivne tvari konzumira barem još jednu.

Od 281 konzumenata/ovisnika, njih 212 su opijatski ovisnici, a 4 su ovisnici o kokainu. Manji broj ovisnika, njih 55 prethodno su liječeni u nekoj drugoj ustanovi te se nastavlja trend prvog javljanja u Centar. Većinom su prešli iz drugih centara zbog promjene mjesta prebivališta.

Uz novoprimljene opijatske ovisnike (20) u Centru se liječe i ovisnici prijavljeni proteklih godina, a čije je liječenje u tijeku. Tijekom 2016. godine u tretmanu je ukupno 216 opijatskih ovisnika.

U okviru sekundarne prevencije, provodi se sa svakim pacijentom individualni rad, a s članovima obitelji, obiteljska terapija. Na svakom prvom pregledu učini se detaljan klinički pregled koji uključuje anamnezu (osobnu, ovisničku, obiteljsku, socijalnu), klinički pregled s orijentacionim neurološkim pregledom, psihički status te kvalitativna analiza uzorka urina na različite psihoaktivne tvari. Mogući tretman uključuje supstitucijsku terapiju (metadon, buprenorfin ili buprenorfin/ nalokson), kao i moguće psihofarmake. Od 2011. godine bilježi se sve učestalija pojava zlouporabe buprenorfina (supstitucijska terapija), kao konzumacije prve psihoaktivne tvari s ilegalnog tržišta. U 2014. godini 11 novoprimljenih ovisnika konzumiralo je buprenorfin ili buprenorfin/nalokson kao prvu psihoaktivnu opijatsku tvar, a u 2015. godini kod 6 konzumenata/ovisnika prva psihoaktivna tvar bila je buprenorfin ili buprenorfin/nalokson, a 1 ovisnik konzumirao je metadon kao prvu psihoaktivnu tvar. U 2016. godini kod 8 konzumenata/ovisnika prva psihoaktivna tvar je buprenorfin ili buprenorfin/nalokson. Tramadol se također bilježi kao prva psihoaktivna tvar. Prosječna dob aktivnih opijatskih ovisnika je 36,15 godina.

Od 216 aktivnih opijatskih ovisnika, kod 185 ovisnika se provodila ili provodi supstitucijska terapija, dok je 31 ovisnik u drug-free tretmanu.

Od početka rada Centra u tretmanu je bilo ukupno 662 opijatska ovisnika. 478 ovisnika opijate uglavnom konzumira intravenozno, a 184 ušmrkavanjem. U tom razdoblju testirano je ukupno 369 opijatskih ovisnika. Od ukupnog broja aktivnih opijatskih ovisnika (216), njih 177 konzumira psihoaktivnu tvar intravenozno, a 39 ušmrkavanjem.

Tijekom 2016. godine testirano je ukupno 193 opijatska ovisnika, od čega je njih 18 pozitivno na hepatitis B, na hepatitis C 90 ovisnika, a na hepatitis B i C pozitivno je 15 ovisnika. Nijedan ovisnik nije pozitivan na HIV.

84 ovisnika ima ukupno 129 djece (bračna, izvanbračna zajednica), od čega je 121 dijete u dobi do 17. godina (45 predškolske dobi, 4 dojenačke dobi).

Najveći dio neopijatskih konzumenata/ovisnika ima izrečenu mjeru obvezatnog/sigurnosnog liječenja od strane prekršajnog, općinskog ili Županijskog suda koja se provodi u Centru. O početku i/ili tijekom, odnosno završetku izrečene mjere Centar obavještava nadležni sud ili centar za socijalnu skrb. Dio opijatskih ovisnika također ima izrečenu mjeru obvezatnog liječenja ili mjeru liječenja tijekom uvjetnog otpusta iz penalnih ustanova.

Tijekom 2016. godine u Centar je upućeno 49 osoba radi provođenja mjere obvezatnog liječenja, od čega je 13 malodobnih osoba. Mjeru je završilo 17 konzumenata/ovisnika, 7 ih se nije javilo na izvršenje mjere, a 5 se prestalo javljati. U tijeku je izvršenje mjere kod njih 18, dok kod 2 mjera nije bila učinkovita. U sklopu uvjetnih otpusta iz penalnih ustanova upućeno je 10 konzumenata/ovisnika, 6 ih je završilo uvjetan otpust, kod 2 je mjera u tijeku, 1 konzument/ovisnik nije se niti javio, a 1 se prestao javljati.

Ekspertiza o završenom liječenju upućenih sustavu pravosuđa i evaluacija o provođenju supstitucijske terapije opijatskih ovisnika upućene liječnicima opće medicine i dr. bilo je ukupno 180. Izvješća o stanju izvršenja mjera obvezatnog liječenja za osobe upućene sustavu pravosuđa i centrima za socijalnu skrb bilo je 82.

Sastavni dio tretmana je i rad s obitelji ovisnika (roditelji ili supružnici) kojih je u 2016. godini bilo 384. Za osobe koje se ne žele identificirati osiguravao se i provodio savjetovani rad s mladima i/ili članovima njihove obitelji kroz 174 dolaska.

U okviru djelokruga rada mentalnog zdravlja u tretmanu je bilo 76 osoba, 3 osobe zbog ovisnosti o kocki, 8 osoba zbog ovisnosti o alkoholu, 2 osobe zbog ovisnosti o psihofarmacima te 63 adolescenta s poteškoćama iz domene zaštite mentalnog zdravlja. Tijekom 2016. godine ukupan broj novoprimljenih pacijenata iz domene mentalnog zdravlja iznosio je 58.

Tijekom 2016. godine na području primarne prevencije održano je 7 predavanja za roditelje i 2 za učenike, 5 radionica za učenike, 1 tribina, testiranje učenika (slučajni uzorak) u 3 prosvjetne institucije, 19 grupnih procesa za osobe starije životne dobi, 95 radionica za učenike 6. razreda, 2 okrugla stola, 5 edukacija za zdravstvene djelatnike-medicinske sestre, 11 edukacija za liječnike i nezdravstvene radnike, 40 sudjelovanja u medijskim i TV emisijama, 2 obilježavanja značajnih datuma.

U ovom izvještajnom razdoblju realizirani su projekti:

1. "Prevenција ovisnosti" - prezentirane su preventivne aktivnosti rada Centra - Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije na obilježavanju Dana borbe protiv ovisnosti, obilježen je Mjesec borbe protiv ovisnosti (tiskovna konferencija, 3 predstave, 5 radionica za učenike, 2 predavanja za roditelje).
2. "Testiranje u školama" - izvršeno je testiranje izabranog uzorka učenika 3 srednje škole. Testirano je 385 učenika, kod 12 učenika detektirana je prisutnost kanabisa.
3. "Screening - rano otkrivanje rizičnog ponašanja mladeži"- anketirano je 1295 učenika iz 13 srednjih škola s područja grada Osijeka. Po rezultatima, evidentirano je 144 učenika umjereno i visoko rizičnih za mentalne poremećaje. U savjetovani tretman odazvalo se 29 obitelji, od kojih je 10 došlo osobno. U daljnjem tretmanu je 11 adolescenata s obitelji.
4. "Skrb o mentalnom zdravlju osoba starije životne dobi"- u Domu za starije i nemoćne osobe Osijek provedeno je 19 grupnih procesa (grupe samopomoći) na kojima je bilo 166 nazočnih, grupe su brojale od 3 do 15 korisnika.
5. "Trening životnih vještina" - u školskoj godini 2015/2016. provodio se ciklus od 8 radionica za učenike 6. razreda u 5 osnovnih škola na područja grada Osijeka. Održano je ukupno 80 radionica na kojima je bilo nazočno 1535 učenika. U školskoj godini 2016/2017. isti projekt se provodi za učenike 6. razreda u 2 osnovne škole, održano je 15 radionica na kojima je bilo nazočno 308 učenika.

Sagledavajući sve navedene podatke o radu Centra u 2016. godini potrebno je istaknuti sljedeće:

- bilježi se povećanje broja novoprimljenih konzumenata/ovisnika za 14%
- prosječna dob aktivnih konzumenata/ovisnika je 32 godine, prosječna dob aktivnih opijatskih ovisnika je 36 godina, a novoprimljenih opijatskih ovisnika 24 godine
- bilježi se daljnji porast zloporabe buprenorfina (supstitucijska terapija) kao prve ulazne droge nabavljene na ilegalnom tržištu
- omjer aktivnih konzumenata/ovisnika koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 3,32:1

- omjer novoprimljenih konzumenata/ovisnika koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 2,35:1
- registrirane su sve mlađe dobne skupine opijatskih ovisnika, a koji su rezultat sve ranijeg eksperimentiranja i konzumacije tzv. "lakih" droga, kao i vrlo liberalnog stava prema konzumacijama istih, i neznanja o štetnostima u populaciji mladih, ali i u drugim društvenim sferama
- bilježi se daljnji porast zlouporabe tzv. osvježivača zraka
- nastavlja se pojava roditelja ovisnika koji imaju uglavnom malu djecu i čije posljedice su ne predvidive, ali zasigurno će rezultirati novim i teškim problemima kako u obiteljima, tako i u široj društvenoj zajednici. Potrebno je sačiniti protokol postupanja s trudnicama - ovisnicama, kao i sustav praćenja djece roditelja ovisnika (na nacionalnoj razini).

III. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE SUZBIJANJA ZLOUPORABE DROGA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

PREGLED PO DJELATNOSTIMA

a) Djelatnost socijalne skrbi

Tijekom 2016. godine na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Osijek** evidentirano je sveukupno 69 osoba zbog problema sa ovisnošću i /ili konzumacijom sredstava ovisnosti - droga, alkohol, sintetičke droga- Galaxy, upućivanje u komunu i izrečene mjere obiteljsko pravne zaštite - stručne pomoći i intenzivnog nadzora.

Aktivnosti stručnih radnika Centra bile su vezane za:

- I. Izradu mišljenja o konzumentima sredstava ovisnosti, počiniteljima kaznenih djela i prekršaja za potrebe Općinskog, Županijskog, Prekršajnog suda i državnih odvjetništava:
 - djeca (do 14 g.) - 2 galaxy - muški, 1 trovanje alkoholom i tabletama - žensko,
 - za maloljetne osobe (do 18. g.) - 1 galaxy - muški, 10 droga - 8 muških, 2 ženske,
 - alkohol 18 osoba - 13 muških, 5 ženskih
 - za mlađe punoljetne osobe (do 21. g.) - 9 droga, 6 muških, 3 ženske osobe.

Sveukupno: 41 osoba

- II. Provođenje odgojnih mjera

Tijekom godine izrečeno je 9 novih odgojnih mjera Pojačane brige i nadzora, od toga broja 7 je bilo vezano za kaznena djela zlouporabe droge (3 maloljetnih, 4 mlađe punoljetnih, 5 muških, 2 ženske osobe). U tretmanu tijekom 2016. godine bilo je aktivnih 22 osobe, od toga 8 vezano za zlouporabu droga.

Posebne obveze:

- podvrgavanje stručno medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti - ukupno 12 osoba, 8 mlađe punoljetnih - 7 muških, 1 ženska osoba,
- uključivanje u skupni ili pojedinačni rad u savjetovalištu zbog droge - 4 osobe, 2 mlađe punoljetne, 2 maloljetne muške osobe.

- III. Izrečene mjere obiteljsko pravne zaštite

Intenzivni nadzori nad izvršenjem roditeljske skrbi, zbog alkohola -7 mjera, zbog droge - 4

- 1 oduzimanje djece,
- 1 lišavanje prava na roditeljsku skrb.

Sveukupno: 13 osoba

IV. Upućivanje na smještaj u terapijske zajednice

- 15 smještaja, sve muške osobe,
- 12 obustava smještaja, sve muške osobe.

Sveukupno: 15 osoba

Tijekom prošle godine u tretmanu Centra i evidenciji zbog problema ovisnosti bilo je sveukupno 69 osoba, od kojih je 41 počinila kazneno djelo ili prekršaj. Provodile su se odgojne mjere po kaznenim i prekršajnim djelima izrečenim u 2016. godini, ali i neke iz 2014. i 2015. godine (npr. pojačana briga i nadzor koja se može provoditi i do dvije godine), izrečene su mjere obiteljsko pravne zaštite te je realizirano 15 smještaja u komune.

Na temelju brojčanih pokazatelja, praćenja pojava te tretmana uočava se smanjenje broja osoba koje su bile evidentirane u Centru zbog problema ovisnosti (u 2015. godini 63 osobe). Uglavnom, ove evidencije baziraju se na intervencijama po zahtjevu sudova, veći broj po zahtjevima Prekršajnog suda gdje su zbog remećenja javnog reda i mira isti bili procesuirani. Prekršaje su u najvećem broju činili pod utjecajem alkohola ili u specifičnim stanjima, manifestiranim kroz pobuđenost i impulzivnost. Radi se najvećim djelom o eksperimentatorima s opojnim sredstvima, i o kaznenim djelima posjedovanja i dilanja, i /ili omogućavanja konzumiranja.

Zabrinjavajuća je pojavnost sve mlađih konzumenata alkohola kao i pijenje alkohola kao načina zabave, trovanja alkoholom i tabletama. Tu je značajno veći broj konzumenata-počinitelja prekršajnih i kaznenih djela.

Manji broj ovisnika vidljiv je posebno kroz mali broj upućivanja u Centar za prevenciju ili izricanja sigurnosnih i zaštitnih mjera kojih kod maloljetnih i mlađih punoljetnih osoba nema.

Tijekom 2016. godine uočava se i sve učestalija konzumacija i korištenje sintetičkih droga, lako dostupnih po Top shopovima u gradu, koji nisu na listama zabranjenih supstanci, a sve su prisutniji kod mlađe populacije. Tijekom 2016. godine imali su u tretmanu troje djece do 14 godina, dvoje su konzumirali galaxi, jedno alkohol i tablete.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Beli Manastir** tijekom 2016. godine aktivnosti su bile usmjerene na individualne razgovore s maloljetnicima, mlađim punoljetnicima i njihovim roditeljima koji su obavljani radi izrade socijalnih anamneza za potrebe Općinskog državnog odvjetništva i sudova te poduzimanja mjera obiteljsko-pravne zaštite. Razgovori su također obavljani na osnovi dopisa policije, škole, na zahtjev roditelja i drugih, a vezano za osobe kod kojih su prisutni određeni poremećaji u ponašanju. Prilikom razgovora redovito je doticana tema zlouporabe droga.

U Centru je evidentirano 12 osoba s problemom ovisnosti, 7 maloljetnika (6 muških i 1 ženska osoba) te 5 mlađih (muških) punoljetnika.

U 2016. godini izrečene su 4 sudske odgojne mjere, i to 1 mjera odvikavanja i liječenja od ovisnosti, 3 mjere upućivanja u savjetovalište zbog zlouporabe droga. U ostalim slučajevima postupci su u tijeku.

Mladi ovisnici se vrlo rijetko javljaju samoinicijativno te se do saznanja o njima dolazi isključivo na temelju intervencija nadležnih i drugih ustanova.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Donji Miholjac** tijekom 2016. godine osiguran je 1 smještaj u terapijskoj zajednici na zahtjev stranke, posredovano je i upućeno 2 mlađih punoljetnika na izvršenje posebne obveze da se podvrgnu stručnom medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili druge ovisnosti koje su uredno provedene. Na zahtjev Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku, nakon socioanamnestičke obrade, 7 mlađih punoljetnika uključeno je u savjetovanje u Centru radi konzumacije marihuane, ali i počinjenja kaznenih djela.

Tijekom 2016. godine aktivnosti stručnih radnika **Centra za socijalnu skrb Đakovo** bile su vezane za:

I. Izradu mišljenja o konzumentima sredstava ovisnosti, počiniteljima kaznenih djela i prekršaja za potrebe Općinskog, Županijskog, Prekršajnog suda i državnih odvjetništava:

- za maloljetne osobe (do 18. godine) - 4
- za mlađe punoljetne osobe (do 21. godine) - 1

Sveukupno: 5 osoba

II. Provođenje odgojnih mjera

Tijekom godine izrečeno je 6 novih odgojnih mjera Pojačane brige i nadzora, od toga broja niti jedna osoba nije bila vezana za kaznena djela zlouporabe droge.

Posebne obveze:

- podvrgavanje stručno medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti - 1 osoba, maloljetna, muška
- uključivanje u skupni ili pojedinačni rad u savjetovalištu - 4 osobe, maloljetne, muške

Sveukupno: 5 osoba

III. Provođenje sigurnosnih mjera

Tijekom godine izrečene su 2 nove sigurnosne mjere, od toga broja je 1 bila vezana za kaznena djela zlouporabe droge, a 1 za zlouporabu alkohola.

Sigurnosne mjere:

- sigurnosna mjera obaveznog liječenja od droga -1 osoba, punoljetna, muška,
- sigurnosna mjera obaveznog liječenja od alkohola -1 osoba, punoljetna, muška,

Sveukupno: 2 osobe

IV. Individualni savjetodavni rad s mladima i njihovim roditeljima iz kategorije rizične populacije

- 12 osoba, 8 maloljetnih te 4 mlađe punoljetne osobe, 1 ženska i 11 muških osoba

V. Upućivanje na smještaj u terapijske zajednice

- 4 smještaja, 4 muške osobe (od toga 1 ovisnik o kocki),
- 3 obustave smještaja, sve muške osobe, punoljetne.

Tijekom 2016. godine u tretmanu i evidenciji Centra za socijalnu skrb Đakovo zbog problema ovisnosti bilo je sveukupno 28 osoba. Od toga broja 19 je počinilo kazneno djelo ili prekršaj, realizirano je 4 smještaja u terapijske zajednice.

Na temelju brojčanih pokazatelja, praćenja pojava te tretmana uočava se smanjenje broja osoba koje su bile evidentirane u Centru za socijalnu skrb zbog problema ovisnosti (u 2015. godini bilo je 43 osobe). Uglavnom ove evidencije baziraju se na intervencijama po zahtjevu policijskih postaja, sudova, a veći broj činile su intervencije na zahtjev Prekršajnog suda zbog remećenja javnog reda i mira ili posjedovanje droge (marihuane) gdje su isti bili procesuirani. Prekršaje su u najvećem djelu činili pod utjecajem alkohola i marihuane, a kaznena djela posjedovanjem i preprodajom droge.

Manji broj ovisnika vidljiv je posebno kroz mali broj upućivanja u Centar za zaštitu mentalnog zdravlja, izvanbolničko liječenje i prevenciju ovisnosti. Tijekom 2016. godine nije bilo izricanja sigurnosnih i zaštitnih mjera kod maloljetnih i mlađih punoljetnih osoba.

Tijekom 2016. godine održane su sljedeće aktivnosti:

- promocija i predstavljanje Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u 2016. godini, (informativna razina),
- Sudjelovanje na 4. Brodskom simpoziju borbe protiv ovisnosti, 9. prosinca 2016.godine.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Našice** tijekom 2016. godine evidentirano je 9 slučajeva zlouporabe droga. Za 2 korisnika izrečena je sudska mjera pojačane brige i nadzora, za 2 korisnika upućivanje u Centar za prevenciju u Osijeku, 3 korisnika smještene su u odgojne ustanove (2 na temelju sudske odgojne mjere, a 1 na temelju Zakona o socijalnoj skrbi), za 2 korisnika izrečena je odgojna mjera upućivanja u savjetovalište za mlade, 1 korisniku izrečena je posebna obveza humanitarnog rada, dok za 1 punoljetnu korisnicu nisu dobili sudsku odluku.

Centar za socijalnu skrb Našice za svakog korisnika prati način izvršavanja sudskih odgojnih mjera i u kontaktu je sa svim potrebnim institucijama.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Valpovo** tijekom 2016. godine evidentirana je 21 osoba koja se dovodi u vezi s drogom, bilo da su konzumenti ili preprodavači. 17 je muških osoba i 4 ženske osobe.

Za 8 osoba Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku izreklo je mjere upućivanja u Centar za prevenciju u Osijeku (2 mlade punoljetne osobe i 6 maloljetnih osoba). Prema 2 maloljetne osobe Općinski sud u Osijeku je izrekao odgojnu mjeru pojačane brige i nadzora, jer posjedovanje manje količine droge nije bio primarni problem u ponašanju.

Sve osobe s problemom ovisnosti zatečene su od strane policije najčešće s manjim količinama marihuane te s novim kemijskim supstancama koje su se pojavile na tržištu.

Uz provođenje odgojnih mjera, Centar je provodio savjetodavni rad s roditeljima i samim počiniteljima delikata. Nitko od evidentiranih nije recidivirao, a prema 7 počinitelja još uvijek traje odgojna mjera upućivanja u Centar za prevenciju.

Način na koji Centar dobije informaciju da osoba ima problem s drogom je kaznena ili prekršajna prijava policije. Osobe za koje su dobili kaznene/prekršajne prijave su maloljetnici ili mlade punoljetne osobe koje sud procesuirala temeljem Zakona o sudovima za mladež.

b) Djelatnost zdravstva

Na **Klinici za psihijatriju KBC Osijek** u 2016. godini ukupno je pregledano 58 pacijenata kod kojih je postavljena neka od dijagnoza koje se odnose na duševne poremećaje i poremećaje ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima.

Od ukupno 26 bolnički liječenih ovisnika, njih 15 je bilo ovisno o opijatima, 3 o kanabinoidima, 1 o kokainu, 1 o sedativima i hipnoticima, dok je 6 uzimalo više droga ili pak ostale tvari.

S obzirom da je tijekom prošle godine došlo do odvajanja Zavoda za dječju i adolescentnu psihijatriju od Klinike za psihijatriju, podatke o djeci i adolescentima liječenim zbog ovisnosti dobili su od Odjela dječje i adolescentne psihijatrije. U njihovom izvješću je navedeno da je tijekom 2016. godine na Zavodu bilo 15 adolescenata s poremećajem ponašanja u komorbiditetu (zajednička pojava dvaju psihijatrijskih poremećaja) sa zlouporabom kanabinoida, osvježivača prostora i ekstazy.

c) Carinska djelatnost

Područje rada **Carinske uprave - Područnog carinskog ureda Osijek (PCU)** određeno je Odlukom o osnivanju, sjedištu i području na kojima djeluju područni carinski uredi, carinski uredi i granični carinski uredi Ministarstva financija, Carinske uprave ("Narodne novine" broj 86/13.). Područni carinski ured Osijek sastoji se od tri carinska ureda (Osječko-baranjska županija: CU Osijek, Slavonsko-brodsko i Požeško-slavonska: CU Slavonski Brod i Virovitičko-podravsko: CU Virovitica) i četiri granična carinska ureda (Vukovarsko-srijemska županija - tri ureda: GCU Bajakovo, GCU Vukovar i GCU Županja i Slavonsko-brodsko županija: GCU Stara Gradiška).

Tijekom 2016. godine jedan od zadataka carinske službe bio je i rad na sprječavanju krijumčarenja droga efikasnim nadzorom državne granice (putničkog i robnog prometa) s naglaskom na otkrivanje međunarodnih krijumčarskih lanaca kojima se krijumčare droge kroz Republiku Hrvatsku i u njoj (Balkanska ruta).

Pored kontrole i nadzora putničkog i robnog prometa na graničnim prijelazima, u 2016. godini pažnja je posvećena i pregledu roba u unutrašnjosti zemlje.

Tijekom 2016. godine na području djelovanja ustrojstvenih jedinica Područnog carinskog ureda Osijek zaplijenjene su sljedeće vrste i količine droga:

Mjesec	Carinska ispostava	Vrsta robe	Količina	
Siječanj	RGP Bajakovo	Tablete Diazepam 5 mg	1500	kom
Siječanj	RGP Bajakovo	Tablete Cialis 20 mg	192	kom
Siječanj	RGP Batina	Tablete Xanax 0,5 mg	16	kom
Siječanj	RGP Batina	Tablete Misar 0,5 mg	26	kom
Siječanj	RGP St. Gradiška	Tablete Lexilium 3 mg	79	kom
Siječanj	RGP St. Gradiška	Tablete Bromazepam 3 mg	60	kom
Veljača	RGP Bajakovo	Tablete Cialis 20 mg	40	kom
Veljača	RGP Batina	Tablete Bromazepam 3 mg	24	kom
Veljača	RGP Batina	Tablete Bromazepam 6 mg	18	kom
Veljača	RGP Sl. Šamac	Tablete Sanval 10 mg	14	kom
Veljača	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexilium 3 mg	60	kom
Veljača	RGP St. Gradiška	Tablete Sanval 5 mg	80	kom
Veljača	Unutrašnjost RH (VK)	Marihuana	20,306	kg
Ožujak	RGP Batina	Tablete Bromazepam 1,5 mg	25	kom
Ožujak	RGP Batina	Tablete Bensedin 10 mg	55	kom
Ožujak	RGP Batina	Tablete Medazepam 10 mg	8	kom
Ožujak	RGP Batina	Tablete Xanax 0,25 mg	31	kom
Ožujak	RGP Batina	Tablete Anxiar 1 mg	46	kom
Ožujak	RGP Sl. Šamac	Tablete Normabel 5 mg	30	kom
Ožujak	RGP Sl. Šamac	Tablete Lorazepam 2,5 mg	16	kom
Ožujak	RGP St. Gradiška	Marihuana	3,20	gr
Travanj	RGP Sl. Šamac	Marihuana	4,96	gr
Travanj	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexaurin 3 mg	90	kom
Travanj	RGP St. Gradiška	Metamfetamin	2,10	gr
Svibanj	RGP Ilok	Tablete Sanval 5 mg	1200	kom
Svibanj	RGP Sl. Brod most	Tablete Bosaurin 10 mg	60	kom
Svibanj	RGP Sl. Brod most	Tablete Bosaurin 5mg	30	kom
Svibanj	RGP Sl. Šamac	Tablete Normabel 2 mg	60	kom
Svibanj	RGP Sl. Šamac	Tablete Normabel 5 mg	18	kom
Svibanj	RGP St. Gradiška	Tablete Rivotril 2 mg	90	kom
Svibanj	RGP St. Gradiška	Marihuana	3,90	gr
Svibanj	RGP St. Gradiška	Marihuana	2,00	gr
Svibanj	RGP St. Gradiška	Marihuana	1,05	gr
Lipanj	RGP Batina	Tablete D. Amphetamine salt combo 20 mg	10	kom
Lipanj	RGP Batina	Tablete Ksalol 0,5 mg	60	kom
Lipanj	RGP Batina	Tablete Bromazepam 6 mg	100	kom
Lipanj	RGP Batina	Tablete Bromazepam 1,5 mg	3	gr
Lipanj	RGP Sl. Šamac	Lexaurin 1,5 mg	60	kom
Lipanj	RGP Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	30	kom

Lipanj	RGP ŽK Tovarnik	Razne tablete, sumnja u Ecstasy	398	kom
Lipanj	RGP ŽK Tovarnik	Speed i kokain	6,80	gr
Srpanj	RGP Bajakovo	Marihuana	0,27	gr
Srpanj	RGP Batina	Ulje kanabisa	20	ml
Srpanj	RGP Županja	Marihuana	33,114	kg
Kolovoz	RGP Batina	Ulje konoplje	10	ml
Rujan	RGP Bajakovo	Marihuana	22,818	kg
Rujan	RGP Batina	Marihuana	0,55	gr
Rujan	RGP Sl. Šamac	Tablete Diazepam 10 mg	210	kom
Rujan	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexaurin 1,5 mg	100	kom
Rujan	RGP Sl. Šamac	Tablete Normabel 5 mg	25	kom
Rujan	Odmorište Rastovica	Marihuana	17,001	kg
Listopad	RGP Bajakovo	Marihuana	15,785	kg
Listopad	RGP Bajakovo	Heroin	47,07	kg
Listopad	RGP Bajakovo	Marihuana	15,155	kg
Listopad	RGP Sl. Šamac	Tablete Xanax 0,5 mg	19	kom
Listopad	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexaurin 0,3 mg	30	kom
Listopad	RGP Sl. Šamac	Marihuana	0,21	gr
Listopad	RGP Sl. Šamac	Tablete Bromazepam 1,5 mg	60	kom
Listopad	RGP Sl. Šamac	Heroin	4,86	gr
Listopad	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexaurin 3 mg	60	kom
Listopad	RGP Sl. Šamac	Marihuana	1,14	gr
Listopad	RGP St. Gradiška	Hašiš	2,30	gr
Listopad	RGP St. Gradiška	Marihuana	5,45	gr
Listopad	RGP St. Gradiška	Marihuana	0,70	gr
Studeni	RGP Bajakovo	Heroin	32,59	kg
Studeni	RGP Sl. Brod most	Marihuana	1000	gr
Studeni	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexilium 0,3 mg	60	kom
Studeni	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexilium 1,5 mg	25	kom
Studeni	RGP Sl. Šamac	Tablete Lexaurin 3 mg	60	kom
Studeni	RGP Sl. Šamac	Tablete Xalol 1,5 mg	59	kom
Studeni	RGP St. Gradiška	Marihuana	105,30	kg
Prosinac	RGP Bajakovo	Heroin	3,199	kg
Prosinac	RGP Sl. Brod most	Marihuana	1486	gr
Prosinac	RGP Sl. Šamac	Marihuana	2,41	gr
Prosinac	RGP St. Gradiška	Heroin	0,95	gr

d) Djelatnost unutarnjih poslova

Policajska uprava osječko-baranjska tijekom 2016. godine provodila je niz preventivnih i represivnih mjera i radnji s ciljem suzbijanja zlouporabe droga, ali i smanjenja dostupnosti droga.

Prema evidencijama koje se vode pri Odjelu kriminaliteta droga ove Policijske uprave, u 2016. godini evidentirano je ukupno 370 osoba koje se dovode u vezu sa zlouporabom droga, bilo kao počinitelji kaznenih djela ili prekršaja, dok su u 2015. godini evidentirane ukupno 243 osobe. Od tog broja, u 2016. godini bilo je ukupno 258 novoevidentiranih konzumenata, odnosno osoba koje su po prvi puta evidentirane za kazneno djelo ili prekršaj, dok je u 2015. godini bilo 179 novoevidentiranih konzumenata. Od ukupnog broja novoevidentiranih osoba, u 2016. godini 26 ih je bilo maloljetno (22 muške i 4 ženske maloljetne osobe), dok je u 2015. godini bilo 18 maloljetnih osoba (18 muških i 1 ženska maloljetna osoba). Najveći broj evidentiranih osoba u svezi zlouporabe droga u 2016. godini bio je na području grada Osijeka.

Na području ove Policijske uprave u 2016. godini otkriveno je i zabilježeno ukupno 295 kaznenih djela iz područja kriminaliteta droga što je za 0,3% manje nego u 2015. godini kada je otkriveno i zabilježeno ukupno 296 kaznenih djela iz područja kriminaliteta droga. U 2016. godini radi neovlaštenog posjedovanja droge evidentirano je 229 prekršaja iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga, a za što je prijavljeno ukupno 229 osoba, dok je 2015. godini radi neovlaštenog posjedovanja droge evidentirano 117 prekršaja za što je prijavljeno ukupno 117 osoba. Ukupno povećanje od 95,72% više prijavljenih prekršaja iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga u 2016. godini rezultat je još većeg angažmana policije u odori (temeljna policija, granična policija i prometna policija) na suzbijanju ponude i dostupnosti droga na "ulici".

Postupanje policijskih službenika Policijske uprave osječko-baranjske u 2016. godini bilo je kao i prethodnih godina usmjereno prema preprodavačima droge tzv. "dilerima", kao i organiziranim oblicima preprodaje i krijumčarenja droga u svezi čega je detektirano i procesuirano više slučajeva organiziranih oblika preprodaje i krijumčarenja droga u kojima je sudjelovalo više osoba. Poseban naglasak stavljen je na smanjenje dostupnosti droge kroz postupanje policije te sprječavanje pojava tzv. otvorenih "narko scena". Postupanje policije odvijalo se uz usku suradnju s nadležnim državnim odvjetništvima.

Kao rezultat navedenih aktivnosti na području Osječko-baranjske županije od ukupnog broja kaznenih djela najveći broj se odnosi upravo na neovlaštenu prodaju, proizvodnju, posjedovanje radi preprodaje, krijumčarenje, omogućavanje trošenja i navođenje drugih na trošenje droga i drugo. Za navedena kaznena djela 2016. godine pritvorskom nadzorniku Policijske uprave osječko-baranjske ukupno je privedeno 36 osoba.

U kriminalističkim istraživanjima policijski službenici Policijske uprave osječko-baranjske provodili su pretrage, uhićenja i druge vrste izvida kaznenih djela radi što kvalitetnijeg i hitnijeg postupanja te dovođenja uhićenih osoba na daljnje kriminalističko istraživanje s ciljem da one osobe koje se upuste u kriminalne aktivnosti vezane uz zlouporabu droga budu što prije otkrivene i procesuirane, što je u konačnici i rezultiralo razbijanjem određenog broja kriminalnih skupina koje su se bavile krijumčarenjem i preprodajom droga, poglavito droge marihuane te raznih vrsta droge tipa amfetamin. Osim toga, zaplijenjena je i znatna količina droge, što je sigurno imalo utjecaj na smanjenje dostupnosti droga na području naše Županije.

Osim prioriteta u postupanju policijskih službenika koji se odnosio na smanjenje ponude i dostupnosti različitih vrsta droga, naglasak je stavljen i na smanjenje potražnje droga, zbog čega je uspostavljena koordinacija s drugim državnim tijelima i institucijama koje se bave navedenom problematikom, kao i međunarodna suradnja. U tom smislu ostvarena je suradnja na međunarodnoj razini sa zemljama Europske unije, kao i s drugim državama u regiji u cilju otkrivanja i presijecanja krijumčarskih kanala i tokova droge. Navedena suradnja ostvarivana je kroz institucionalizirane oblike (Interpol, Europol, Cpol), kao i kroz regionalnu suradnju, odnosno multilateralnu i bilateralnu suradnju s pojedinim državama.

Na području Osječko-baranjske županije tijekom 2016. godine izvršeno je ukupno 348 zapljena droge, u odnosu na 237 zapljena u 2015. godini, što je povećanje za 46,83%, a navedeno je prikazano u tablicama:

Zapljene 2016. godina

Vrsta	Broj zapljena	Količina
Benzodijazepini/ kom	47	1970,00
Buprenorfin/ kom	6	35,5
Metadon/ otopina	2	21ml
Kokain/ g	2	17,50
Marihuana (kanabis)/ g	225	13563,4

Kanabis biljka/ kom	16	124
Kanabis smola (hašiš)/ g	4	10,90
Kanabis sjeme/ g	3	239
LSD/ doza	2	10
Amfetamin/ g	24	121,20
MDMA i deriv. (XTC)/ g	1	26,00
Ostali lijekovi s liste droga/ kom	1	6,00
UKUPNO	348	

Zapljene 2015. godina

Vrsta	Broj zapljena	Količina
Benzodijazepini/ kom	30	1247,00
Buprenorfin/ kom	2	10,5
Kokain/ g	1	0,80
Marihuana (kanabis)/ g	135	13405,05
Kanabis biljka/ kom	24	556
Kanabis smola (hašiš)/ g	8	18,70
Kanabis sjeme/ g	13	99,7
Amfetamin/ g	12	906,80
MDMA i derivati (XTC)g	10	41,00
UKUPNO	237	

Prilikom suzbijanja potražnje i dostupnosti droga provođenjem tzv. "ulične redukcije" vršila se kontrola osoba i vozila s ciljem pronalaska droge te su se vršile preventivno-represivne mjere i aktivnosti na javnim mjestima, posebno oko odgojno-obrazovnih ustanova, kao i prilikom održavanja raznih manifestacija. Spomenute mjere provodile su se s ciljem smanjenja potražnje i dostupnosti droga na javnim mjestima.

Takve preventivno-represivne mjere provodene su i u prometu, tj. tijekom nadzora i kontrole prometa te kod obavljanja očevida prometnih nezgoda u cilju otkrivanja i procesuiranja prekršaja upravljanja vozilima pod utjecajem droga, kao i nastanka prometnih nezgoda uslijed navedenih uzroka. Radi presijecanja ilegalnih kanala i tokova kojima droga ulazi i cirkulira kroz područje Osječko-baranjske županije, kao i suzbijanja ilegalne proizvodnje droga, provodile su se mjere kontrole državne granice, a u cilju sprječavanja krijumčarenja droga preko graničnih prijelaza, kao i preko mjesta pogodnih za ilegalni prijelaz državne granice u čemu su značajnu ulogu imali policijski službenici - vodiči službenih pasa sa svojim psima.

Sukladno pokazateljima u svezi problematike kriminaliteta droga u promatranom prethodnom razdoblju, predviđa se da tijekom 2017. godine neće doći do povećanja kriminaliteta droga u značajnijoj mjeri. Unatoč tome, a i zbog činjenice da se kod kriminaliteta droga radi o kriminalitetu odnosno o kaznenim djelima koji se najčešće nalaze unutar tzv. "tamne brojke", policijski službenici Policijske uprave osječko-baranjske će i nadalje proaktivno djelovati u cilju prikupljanja operativnih informacija o kaznenim djelima kriminaliteta droga i osobama koje su uključene u gore navedene kriminalne aktivnosti. Također će se poduzimati sve moguće mjere i radnje na suzbijanju navedenog kriminaliteta. Prijedlog aktivnosti usmjerenih prevenciji i liječenju ovisnosti za 2017. godinu sadržan je u mjerama i aktivnostima MUP-a RH u Strategiji suzbijanja zlorabe droga, kao i u Akcijskom planu, dok se konkretne preventivne aktivnosti na terenu provode od strane Odjela za prevenciju pri ovoj Policijskoj upravi.

e) Djelatnost pravosuđa i izvršenja kaznenih djela

Ovo Izvješće sadržava podatke o broju zaprimljenih kaznenih prijava i odlukama donesenim tijekom 2016. godine zbog kaznenih djela zlouporabe droga počinjenih od strane odraslih osoba, mlađih punoljetnih osoba i maloljetnih osoba na području nadležnosti **Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku** i njemu pripadajućeg Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku.

Kaznena djela vezana za zlouporabu droga spadaju u Glavu XIX. Kaznenog zakona koju čine kaznena djela protiv zdravlja ljudi, ali se u državnom odvjetništvu zbog svoje specifičnosti vode i obrađuju posebno.

To su sljedeća kaznena djela:

- Neovlaštena proizvodnja i promet drogama iz čl. 190. Kaznenog zakona
- Omogućavanje trošenja droga iz čl. 191. Kaznenog zakona i
- Neovlaštena proizvodnja i promet stvari zabranjenih u sportu iz čl. 191.a Kaznenog zakona.

Svaki od ovih članaka Zakona ima više stavaka u kojima su opisani pojedini modaliteti/načini počinjenja ovih kaznenih djela sa naznakom propisane kazne.

Za kaznena djela zlouporabe droga u 2016. godini na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku prijavljeno je 90 odraslih osoba, 32 mlađe punoljetne osobe i 13 maloljetnih osoba, odnosno, ukupno 135 osoba, a njihov udio u ukupnom kriminalitetu (prijavljeno je ukupno 2379 osoba za sve vrste kaznenih djela) je 5,67%.

U odnosu na 2015. godinu kada je bilo prijavljeno 73 odrasle osobe, 26 mlađih punoljetnika i 12 maloljetnika, što je bilo ukupno 111 osoba, vidljivo je da je tijekom 2016. godine došlo do povećanja broja prijavljenih za 24 osobe.

1. Kriminalitet odraslih osoba

Tijekom 2016. godine za kaznena djela zlouporabe droga prijavljeno je 90 odraslih osoba i svih 90 osoba su prijavljene za kaznena djela iz općinske nadležnosti. U radu je bilo ukupno 99 prijava, budući je 9 ostalo iz ranijeg izvještajnog razdoblja.

U odnosu na 2015. godinu kada su bile prijavljene 73 osobe vidljivo je da se broj prijavljenih povećao za 17 osoba, međutim, ako se ima u vidu ukupan broj prijavljenih odraslih osoba u izvještajnom razdoblju (1907), proizlazi da je ova vrsta kaznenih djela u odnosu na ukupan kriminalitet zastupljena u relativno malom postotku - 4,719%.

Zastupljenost pojedinih oblika kaznenog djela zlouporabe droga:

	čl.190. st.1. KZ	čl.190. st.2. KZ	čl.191. st.1. i 2. KZ	ukupno
Županijsko državno odvjetništvo				-
Općinsko državno odvjetništvo	9	58	23	90

Kao i ranije i tijekom izvještajne godine najzastupljeniji je oblik kaznenog djela proizvodnja, prerada, nabava ili posjed droge radi prodaje, sama prodaja ili posredovanje u prodaji ili kupnji iz čl. 190. st. 2. Kaznenog zakona, potom slijedi omogućavanje trošenja droge iz čl. 191. st. 1. i 2. Kaznenog zakona, te neovlaštena proizvodnja ili prerada iz čl. 190. st. 1. Kaznenog zakona.

Kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa stvari zabranjenih u sportu nije bilo.

Po pitanju odluka koje su donesene u 2016. godini, 9 prijava je riješeno odbačajem od čega 7 primjenom čl. 33. Kaznenog zakona (beznačajno djelo). Podignuto je 11 neposrednih optužnica, 10 optužnica uz kazneni nalog, a u odnosu na 59 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. U izvještajnoj godini 28 istraga je završeno, podignute su 23 optužnice, 2 istrage su obustavljene, a 3 riješene na drugi način.

U 2016. godini zaprimljene su 44 osuđujuće presude, 2 presude po sporazumu stranaka, 5 je oslobađajućih presuda.

Od osuđujućih presuda protiv 9 osoba je izrečena kazna zatvora, u odnosu na 15 osoba je izrečeni zatvor zamijenjen radom za opće dobro, a prema 22 osobe je primijenjena uvjetna osuda.

Prema 1 osobi je izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, od 6 osoba je oduzeta imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela, a prema 30 osoba je izrečena i sigurnosna mjera oduzimanja predmeta (droga, pribor za vaganje, pakiranje i sl.).

Od počinitelja je oduzeta imovinska korist pribavljena ovim kaznenim djelima u iznosu 26.750,00 kuna.

Što se tiče vrste droge koja se pojavljuje u prijavama, u pravilu se radi o marihuani. Kod preprodaje i prodaje droge radi se o drogi marihuani u količinama od nekoliko grama do 1.477,00 grama. U nekoliko slučajeva prodaja se odnosila na "ecstasy" u količini od 1 do 17 tableta, amfetaminu "speed" od 1 do 47,6 grama, drogi tipa hašiš u količini od 9,4 grama. U nekoliko slučajeva prodaje i posredovanja u prodaji pojavila se i droga kokain što prije nije bio slučaj, i to u količinama od 1 do 50 grama.

Kod kaznenih djela iz čl. 191. st. 1. i 2 radilo se o manjoj količini marihuane u količini dovoljnoj za jedan "joint", te o manjim količinama "ecstasy" tableta i amfetamina "speed" sve u količini za 1 do 2 konzumacije.

2. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba

Tijekom izvještajne 2016. godine u nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku i pripadajućeg Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku, ukupno su prijavljene 202 mlađe punoljetne osobe zbog različitih vrsta kaznenih djela.

Od tog broja, zbog kaznenih djela zlouporabe droga, u županijskoj nadležnosti prijavljena je 1 osoba i to za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 3. KZ/11., dok je u općinskoj nadležnosti prijavljena 31 osoba, od čega 14 osoba za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2. KZ/11., 2 osobe za čl. 190. st. 1. KZ/11., te 15 osoba za omogućavanje trošenja droga (9 osoba za čl. 191. st. 2. KZ/11. i 6 osoba za čl. 191. st. 1. KZ/11.).

Mlađe punoljetne osobe - zlouporaba droga po razinama nadležnosti i postotak s obzirom na ukupan broj prijavljenih

Vrsta kaznenog djela	Županijsko državno odvjetništvo	Općinsko državno odvjetništvo	Ukupno
Kaznena djela protiv zdravlja ljudi (XIX.)	1 16,66%	31 15,81%	32 15,84%

3. Kriminalitet maloljetnika

Tijekom izvještajne godine zbog kaznenih djela zlouporabe droga, prijavljeno je ukupno 13 maloljetnika (2015. je bilo prijavljeno 12 ml.) i to 8 maloljetnika u županijskoj nadležnosti i 5 maloljetnika u općinskoj nadležnosti.

Prema 9 maloljetnika kaznene prijave su podnesene zbog različitih modaliteta kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. KZ/11. (čl. 190. st. 1. KZ - 1 mlt., čl. 190. st. 2. KZ - 2. mlt. i čl. 190. st. 3. KZ - 6 mlt.), a prema 4 maloljetnika zbog kaznenog djela omogućavanja trošenja droga iz čl. 191. st. 1. i 2. KZ.

Prema 7 maloljetnika (2015. prema 10 mlt.) su zbog ovih kaznenih djela pokrenuti pripremni postupci, prema 1 maloljetniku podnesen je neposredni prijedlog za sankciju, prema 3 maloljetnika kaznene prijave su odbačene, odnosno prema 1 maloljetniku kaznena prijava je riješena primjenom načela oportuniteta. Prema 9 maloljetnika su tijekom godine završeni pripremni postupci nakon čega je prema 1 maloljetniku postupak obustavljen, a prema 8 maloljetnika su podneseni prijedlozi za sankciju.

Sve sankcije izrečene maloljetnicima zbog ovih kaznenih djela su blaže odgojne mjere budući se radilo i o blažim oblicima izvršenja ovih kaznenih djela.

f) Djelatnost pravosuđa i izvršenja kaznenih sankcija

Kaznena djela zlouporabe droga s područja nadležnosti **Županijskog suda u Osijeku**

S U D	Ostalo neriješeno 31.12.2015.	Zaprimljeno predmeta	Pravomoćno završeni predmeti	Nepravomoćno završeni predmeti	Predmeti u tijeku	Optuženo osoba	
						Maloljetni	Punoljetni
Općinski sud u Osijeku	39	69	39	24	45	8	88
Županijski sud u Osijeku	3	5	2	2	4	2	19
UKUPNO	42	74	41	26	49	105	107

g) Djelatnost prosvjete i športa

Školske preventivne programe izradile su i usvojile sve osnovne i srednje škole u Županiji. Programi su sadržavali temeljna načela, sadržaje, načine ostvarenja i stupnjeve prevencije.

U školama se sustavno radilo na prevenciji pušenja, alkoholizma, kockanja i zlouporabe sredstava ovisnosti. Mjere prevencije i aktivnosti bile su usklađene s Nacionalnim programom prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi, a provodile su se kroz:

I. Rad u okviru redovitog nastavnog programa

Rad u okviru nastavnog programa prirode, biologije, kemije i drugih nastavnih predmeta, omogućava informiranje cjelokupne populacije učenika tih razreda u većim skupinama o štetnom djelovanju alkohola, pušenja, opojnih sredstava i medikamenata na organizam te o posljedicama koje nastaju unošenjem tih sredstava u organizam, prije svega na organizam mladih osoba koje su u razvoju. Radu na prevenciji ovisnosti značajno doprinosi provedba Kurikuluma zdravstvenog odgoja.

II. Rad u izvannastavnim aktivnostima, skupinama, klubovima

Rad u izvannastavnim aktivnostima, školskim športskim klubovima, organizaciji mladeži crvenog križa, kulturno-umjetničkim skupinama, ekološkim skupinama, skupini za građanski odgoj i osnove demokracije čiji se rad odvija s manjim brojem učenika, omogućuje učiteljima i nastavnicima

rad na razvijanju i uvježbavanju vještina pravilnoga ponašanja i reagiranja u izazovnim i opće problematičnim situacijama u kojima je važno donošenje pravilne odluke i izbora zdravog ponašanja.

III. Rad u razrednim odjelima

U okviru sata razrednika obrađene su teme iz područja prevencije ovisnosti kroz radionice, predavanja, radionice i druge oblike rada. U rad s razrednim odjelima uključivani su pedagozi, psiholozi, školski liječnici, djelatnici policije, vjeroučitelji, predstavnici različitih udruga građana i dr. Različitim aktivnostima obilježen je mjesec borbe protiv ovisnosti od 15. studenoga do 15. prosinca 2016. godine

IV. Rad s roditeljima

Rad s roditeljima se odvijao na roditeljskim sastancima, tematski organiziranim u obliku radionica ili predavanja o ovisničkom ponašanju u obitelji te o posljedicama takvog ponašanja na dijete, o bolesti ovisnosti te kako prepoznati ovisnika u obitelji.

V. Stručno osposobljavanje učitelja i nastavnika

Stručno osposobljavanje nastavnika u školi provodilo se u obliku predavanja na sjednicama nastavničkog vijeća.

Manji broj škola provodi osposobljavanje nastavnika kroz radionice u školi.

Kroz rad Županijskog stručnog vijeća organizirana je edukacija za voditelje školskih preventivnih programa.

VI. Stručno razvojna služba

Aktivnosti u školama u skladu sa školskim preventivnim programima podupirali su ili organizirali pedagozi, psiholozi, knjižničari i ravnatelji (kao pedagoško razvojna služba).

U realizaciji ŠPP-a su najviše uključeni razrednici (rad s učenicima, roditeljima, osobna edukacija).

VII. Suradnja s institucijama izvan škole

U realizaciji ŠPP-a, od institucija izvan škole najviše je sudjelovao Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, Crveni križ, Odjel za prevenciju PU Osječko-baranjske, zatim razne udruge, vjerske organizacije, Županija, Grad Osijek, razni donatori i ostale institucije.

Sve škole su upoznate s radom Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u Osijeku.

h) Rad humanitarnih udruga koje sudjeluju u prevenciji i liječenju ovisnosti

Prateći programe od nacionalnog interesa, Hrvatski Crveni križ je tradicionalno uključen u prevenciju ovisnosti i aktivnosti u okviru Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga.

Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije kontinuirano tijekom cijele godine prati i potiče rad i aktivnosti društava Crvenog križa s područja Osječko-baranjske županije na prevenciji ovisnosti.

Program prevencije i suzbijanja zlouporabe droga provodi se i kroz aktivnosti koje organiziraju i provode mladi u svih 7 društava Crvenog križa (Beli Manastir, Darda, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo) na području Osječko-baranjske županije (sportski susreti, parlaonice, izrada promidžbenih materijala i dr.). Pri planiranju aktivnosti s ciljem prevencije ovisnosti mladi se redovito konzultiraju sa stručnjacima, a aktivnosti na razini Županije koordiniraju se na redovnim koordinacijskim sastancima mladih. Pored provođenja aktivnosti koje su direktno usmjerene prema problemu ovisnosti provode i indirektno aktivnosti (prevencija HIV/AIDS-a) te čitav niz aktivnosti koje mladima pružaju mogućnost kvalitetno osmišljenog i organiziranog provođenja slobodnog vremena što predstavlja odličnu alternativu prevenciji ovisnosti. Također, kroz provođenje programa Humane vrednote u osnovnim i srednjim školama (na satu razrednika) obrađivana je tema bolesti ovisnosti, ali i teme kao što su donošenje odluka, stereotipi i predrasude, mirno rješavanje sukoba, nenasilna komunikacija i slično, koje doprinose formiranju mladih osoba spremnijih za suočavanje s problemima na koje tijekom mladenačke dobi nailaze. Prema odluci Glavnog odbora Hrvatskog Crvenog križa o zajedničkim akcijama, svake godine od 15. studenog do 15. prosinca obilježava se Mjesec borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama. U tom razdoblju pojačane su aktivnosti na prevenciji bolesti ovisnosti.

Kako ovisnosti u našem društvu postaju sve veći problem, a upravo su mladi najugroženija skupina, ukazala se potreba proširivanja postojećih programa prevencije ovisnosti za mlade. Budući da se kroz dosadašnje programe pokazalo da je metoda gdje mladi educiraju mlade najbolje prihvaćena, na prijedlog članova Terenske jedinice osmišljen je program prevencije ovisnosti koji obuhvaća ciklus radionica koje se već nekoliko godina kontinuirano provode u osnovnim i srednjim školama. Metodiku vođenja radionica s pedagoškog su stajališta kao odličnu i potrebnu ocijenili svi pedagozi, nastavnici i profesori koji su bili promatrači radionica, ili su i sami sudjelovali u radu.

U sklopu 13. Ljetne škole mladih Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije koja je održana u Orahovici od 20. do 30. kolovoza 2016. godine provedene su brojne aktivnosti, među kojima i one usmjerene edukaciji vršnjačkih edukatora iz područja prevencije ovisnosti. Na Ljetnoj školi je bilo prisutno 119 sudionika (104 s područja Županije).

Na 13. Ljetnoj školi mladih, s ciljem dodatnog podizanja kvalitete provođenja preventivnih aktivnosti usmjerenih suzbijanju ovisnosti kroz program "Mladi za mlade" provedena su osposobljavanja novih voditelja "Programa prevencije ovisnosti i programa odgovornog spolnog ponašanja" i "Programa prevencije trgovanja ljudima i programa sigurnog ponašanja na internetu". U okviru "Programa prevencije trgovanja ljudima i programa sigurnog ponašanja na internetu" posebna se pažnja posvećuje prevenciji ovisnosti o elektroničkim medijima.

Tako je program osposobljavanja za moderatore radionica prevencije ovisnosti i radionica odgovornog spolnog ponašanja od 16 polaznika za moderatora radionica je završilo 5, za asistenta moderatora 9, dok su potvrdu o sudjelovanju dobila 2 sudionika.

Program osposobljavanja moderatora za radionice prevencije trgovanja ljudima i radionice sigurnog ponašanja na internetu od 19 polaznika za moderatora je završilo 12, za asistenta moderatora 7 sudionika. Polaznici navedenih osposobljavanja nakon završene obuke potpisali su izjave o preuzimanju obveza provedbe minimalno 4 preventivne radionice po povratku u svoja matična društva Crvenog križa.

Tijekom godine je provedeno 84 radionica u osnovnim i srednjim školama na području djelovanja Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije, na kojima je sudjelovalo 1.677 učenika. Radionice su odrađene u sljedećim školama:

Aktivnosti	Mjesto	Datum	Broj sudionika
Radionica prevencije ovisnosti za 8.a razred OŠ Retfala	Osijek	20.01.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	28.01.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	28.01.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	29.01.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	01.02.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	03.02.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Jagode Truhelke	Osijek	19.02.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	25.02.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike 8.a razreda OŠ Vladimir Becić	Osijek	30.11.2016.	18 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike 8.b razreda OŠ Vladimir Becić	Osijek	30.11.2016.	18 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1ET1	Osijek	studeni, prosinac	23 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1ET2	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1ET3	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1ET4	Osijek	studeni, prosinac	23 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1 PT	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1e1	Osijek	studeni, prosinac	22 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Elektrotehničke i prometne škole Osijek - 1P	Osijek	studeni, prosinac	20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Retfala	Osijek	13.12.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti u suradnji s Odjelom prevencije PU osječko-baranjske za 8.a, 8.b i 8.c razred OŠ Frana Krste Frankopana	Osijek	14.12.2016.	Oko 20
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 4. T i 4. G	Osijek	studeni, prosinac	7 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 4. T i 4. G	Osijek	studeni, prosinac	3 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 2. G-	Osijek	studeni, prosinac	6 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 3. K, 3. T i 3. G	Osijek	studeni, prosinac	9 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 2. K, 2. T	Osijek	studeni, prosinac	10 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 1. G, 1. T i 1. SZ	Osijek	studeni, prosinac	16 učenika

Radionica prevencije ovisnosti za učenike Mađarskog centra Osijek - 5.-6., 7.-8.	Osijek	studeni, prosinac	18 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. 2	Osijek	studeni, prosinac	21 učenik
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. 3	Osijek	studeni, prosinac	21 učenik
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - III. k3	Osijek	studeni, prosinac	20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. 1	Osijek	studeni, prosinac	19 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. k1	Osijek	studeni, prosinac	25 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. k2	Osijek	studeni, prosinac	22 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Trgovačke i komercijalne škole Davor Milas Osijek - II. k3	Osijek	studeni, prosinac	22 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 8.c	Dalj	studeni, prosinac	15 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 7.b	Dalj	studeni, prosinac	4 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 6.c	Dalj	studeni, prosinac	10 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 5.b	Dalj	studeni, prosinac	25 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 8.a	Dalj	studeni, prosinac	13 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - PO	Dalj	studeni, prosinac	2 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Dalj - 6.a	Dalj	studeni, prosinac	20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 1.a	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 1.b	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 3.a	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 1.c	Osijek	studeni, prosinac	23 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - pano izložba	Osijek	studeni, prosinac	220 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 2.a	Osijek	studeni, prosinac	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 2.b	Osijek	studeni, prosinac	25 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku - 3.b	Osijek	studeni, prosinac	26 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 1.a, 1.b, 2.c, 3.c	Osijek	studeni, prosinac	18 učenika

Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 2. b	Osijek	studeni, prosinac	7 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 1.d, 2.d	Osijek	studeni, prosinac	12 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 2.2	Osijek	studeni, prosinac	18 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 1.1	Osijek	studeni, prosinac	19 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 2.4	Osijek	studeni, prosinac	17 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 3.4	Osijek	studeni, prosinac	12 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 2.1	Osijek	studeni, prosinac	17 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 3.b	Osijek	studeni, prosinac	8 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 3.a	Osijek	studeni, prosinac	8 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Obrtničke škole Osijek - 3.3	Osijek	studeni, prosinac	14 učenika
radionica "Prevencija ovisnosti" za učenike 6. razreda osnovne škole "Hrvatski sokol" Podgajci Podravski	Podravski Podgajci	27.01.2016.	25 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Osnovne škole Petrijevci	Petrijevci	23.11.2016.	24 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Osnovne škole Petrijevci	Petrijevci	25.11.2016.	17 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za mlade GDCK Valpovo	Valpovo	27.11.2016.	45 sudionika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Srednja škola Valpovo	Valpovo	29.11.2016.	22 učenika
Radionica "Nasilje na internetu, ovisnost o internetu i kocki" za učenike Ekonomske škole Beli Manastir	Beli Manastir	25.11.2016.	20 učenika
Radionica o opasnostima pušenja za učenike Prirodoslovne gimnazije Ruđera Boškovića	Osijek	21.11.2016.	20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ K. Tomislava Našice - 6.a	Našice	23.1.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ K. Tomislava Našice - 7.b	Našice	7.3.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ K. Tomislava Našice - 8.b	Našice	4.5.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ K. Tomislava Našice - 8.c	Našice	14.11.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ D. Pejačević Našice - 5.d	Našice	15.2.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ D. Pejačević Našice - 5.a	Našice	27.4.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ D. Pejačević Našice - 8.b	Našice	4.12.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ D. Pejačević Našice - 7.d	Našice	30.5.2016.	Oko 20 učenika

Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Đurđenovac - 6.a	Đurđenovac	5.2.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike OŠ Đurđenovac	Đurđenovac	17.4.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Srednje Škole Našice - 2. PMG	Našice	1.6.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Srednje Škole Našice - 2. EK	Našice	21.11.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Srednje Škole Našice - 2. PMG	Našice	5.12.2016.	Oko 20 učenika
Radionica prevencije ovisnosti za učenike Srednje Škole Našice - 2.a OG	Našice	25.4.2016.	Oko 20 učenika
Ukupno: 84 radionice	OBŽ	Tijekom 2016. g.	1.677

Mladi Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije u Mjesecu borbe protiv alkoholizma, nikotizma i ovisnosti o drogama organizirali su radionice i predavanja na različite teme vezane za prevenciju ovisnosti te sportske i zabavne aktivnosti kao alternativu ovisničkom ponašanju. Aktivnosti su se održale četiri uzastopna vikenda u društvima Crvenog križa u Našicama, Valpovu, Donjem Miholjcu i Osijeku, a sudionici aktivnosti bili su mladi svih sedam društava Crvenog križa iz Osječko-baranjske županije.

10. svibnja 2016. godine u OŠ "August Harambašić" Donji Miholjac mladi GDCK Donji Miholjac održali su Sajam Crvenog Križa na kojem su predstavili aktivnosti koje provode, između ostalog i aktivnosti vezane uz prevenciju ovisnosti uz podjelu promotivnih materijala. Aktivnost je posjetilo približno 100 učenika sedmih i osmih razreda.

Mladi osječkog Crvenog križa, s ciljem koordiniranog, sustavnog i sinergijskog djelovanja, sve aktivnosti u Mjesecu borbe protiv alkoholizma, nikotizma i ovisnosti o drogama provodili su u sklopu koordinacije "Legiranje, ne drogiranje".

Članovi koordinacije "Legiranje, ne drogiranje" u 2016. godini bili su: Policijska uprava Osječko-baranjska, Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti, Udruga "Ne-ovisnost", Gradsko društvo Crvenog križa Osijek, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Osječko-baranjske županije, Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo Grada Osijeka, Centar za nestalu i zlostavljaju djecu Osijek, PRONI Centar, klubovi liječenih alkoholičara s područja grada Osijeka, Savjet mladih Grada Osijeka, Savjet mladih Osječko-baranjske županije, Medicinski fakultet u Osijeku te udruge studenata Medicinskog fakulteta (Hrvatska udruga studenata sestrištva, EMSA i CROMSIC).

Aktivnosti koje je provelo, ili u njih bilo uključeno Gradsko društvo Crvenog križa Osijek prikazane su u sljedećoj tablici:

Naziv/opis aktivnosti	Mjesto	Datum
Sudjelovanje na predstavi 2:14 povodom Mjeseca borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama	Osijek	15.11.2016.
Sudjelovanje na radionici Pušenje je OUT u organizaciji GDCK Našice	Našice	19.11.2016.
Edukativna radionica povodom Mjeseca borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama - GDCK Valpovo	Valpovo	27.11.2016.

Trijezni tramvaj u suradnji s KLA Tvrdā	Osijek	28.11.2016.
Predavanje "Nove droge" u suradnji s Centrom za nestalu i zlostavljanu djecu povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti	Osijek	3.12.2016.
Utrka "Trčanjem protiv ovisnosti" povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti	Osijek	3.12.2016.
Nula za dar- aktivnost povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti u organizaciji KLA Tvrdā	Osijek	3.12.2016.
Sudjelovanje na predavanjima na teme "Problematika novih droga", "Zakonske odredbe neovlaštenog posjedovanja droga i alkohola" te "Klinički učinak droga" u organizaciji Hrvatske udruge studenata sestinstva i udruge studenata medicine CroMSIC povodom Mjeseca borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama.	Osijek	5.12.2016.
Turnir u stolnom tenisu u organizaciji KLA Donji Grad	Osijek	10.12.2016.
"Ovisnik-Ne, hvala!?"-Radionica povodom Mjeseca borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama u sklopu Koordinacije "Legiranje, ne drogiranje" u organizaciji PRONI Centara/Info-centar za mlade Osijek	Osijek	15.12.2016.
Turnir u malom nogometu Legiranje, ne drogiranje u suradnji s MUP-om, Udrugom Neovisnost, Centrom za nestalu i zlostavljanu djecu i Savjetom mladih Grada Osijeka	Osijek	15.12.2016.

Gradsko društvo Crvenog križa Valpovo održalo je radionice prevencije ovisnosti u Osnovnoj školi Petrijevcima na kojima je bila riječ i o drogama. Sudionici su bili učenici 7. razreda, njih 24 te učenici 8. razreda, njih 17.

U GDCK Valpovo održana je radionica o drogama, u suradnji s ostalim društvima CK Osječko-baranjske županije, na kojoj je bilo 45 sudionika.

U Srednjoj školi Valpovo održana je radionica prevencije ovisnosti na kojoj je bilo riječ i o drogama. Sudionici su bili učenici 1. razreda, njih 22.

Udruga građana Humanitarna organizacija "Zajednica Susret" osnivač je Doma za ovisnike Zajednica Susret (ustanova socijalne skrbi). Ustanova u svom sastavu ima 2 terapijske zajednice, 1 za žene i muškarce (miješanu zajednicu) u Ivanovcu i 1 za muškarce u Cista Velikoj. Kapacitet Doma je 77 mjesta. Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku snosi troškove smještaja za korisnike. Korisnici se smještaju u ustanovu temeljem rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb.

Tijekom 2016. godine u Domu je na smještaju u terapijskim zajednicama bilo 160 korisnika, od kojih je 2 s područja Osječko-baranjske županije.

Udruga za borbu protiv ovisnosti "NE - OVISNOST" osnovana je 2003. godine na inicijativu rehabilitiranih ovisnika i bavi se svim oblicima borbe protiv ovisnosti. Kroz svoje aktivnosti Udruga tretira ovisnosti o drogama i drugim sredstvima, alkoholu te kockanju. Područja rada Udruge su edukacija, prevencija, rehabilitacija, resocijalizacija i program smanjenja štete.

U sklopu Udruge djeluje Terapijska zajednica u Vrbici, Savjetovalište, Stambena zajednica i Dnevni boravak u Osijeku.

Prevencija: U Savjetovalištu Udruge rad na prevenciji ovisnosti u 2016. godini se temeljio na uspješnom provođenju projekta "Droga stop Osijek 2016".

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCIRANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Droga stop Osijek 2016" (01.01.2016.-31.12.2016.)	1. Motivirati, pripremiti i uputiti ovisnike u tretmane odvikavanja te ih skloniti s ulice i maknuti od sredstva ovisnosti; 2. Rano otkrivanje ovisnosti kroz testiranje IN VITRO testovima i testiranje na Hepatitis B, C i HIV 3. Pravna pomoć i zaštita ljudskih prava korisnika projekta 4. Psiho socijalna pomoć za korisnike projekta i članove njihovih obitelji 5. Promovirati projekt i rad Udruge, senzibilizirati javnost za problematiku ovisnosti.	Grad Osijek	8.000,00 Kn	- za 248 korisnika je pružena tražena informacija, - 77 ovisnika motivirano je i smješteno u terap. zajed., 12 korisnika je s šireg područja grada Osijeka, 8 ovisnika je smješteno na bolničke tretmane liječenja - 14 korisnika projekta upoznato za radom Udruge (kroz 14 kućnih posjeta) - pomoć pri vađenju zdravstvenih nalaza za 72 korisnika - 15 korisnika je dobilo besplatnu pravnu pomoć i savjete - Grupe samopomoći za rehabilit. ovisnike- 13 korisnika su kroz grupe, prenoseći svoja iskustva usvojili vještine trajnog održavanja apstinencije - Grupe samopomoći za obitelji ovisnika su održane 4 puta za 9 roditelja - Grupe samopomoći za kockare su održane 5 puta za 13 korisnika - Obavljeno je 43 testiranja na opojna sredstva. - Izvršeno je 22 testiranja s OraQuick testovima na HIV i HCV

U 2016. godini Udruzi je odobren projekt pod nazivom "Imam stav i biram biti zdrav". Financira ga Ured za suzbijanje zlorabe droga Vlade Republike Hrvatske u iznosu od 114.278,34 kn. Projekt traje od 08. studenoga 2016. do 07. listopada 2017. godine. Opći cilj projekta je suzbijanje i sprječavanje pojave ovisnosti o duhanu među djecom i mladima te rizičnog ponašanja djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti u srednjim školama na području Grada Osijeka. Specifični ciljevi projekta su:

1. Manji broj učenika započet će s pušenjem za vrijeme trajanja projekta u eksperimentalnoj skupini u odnosu na kontrolnu skupinu.
2. Veći broj učenika prestat će pušiti za vrijeme trajanja projekta u eksperimentalnoj skupini u odnosu na kontrolnu skupinu.
3. Broj pušača na kraju projekta bit će manji u eksperimentalnoj nego u kontrolnoj skupini.
4. Kroz promidžbenu kampanju osvijestiti širu javnost o štetnosti pušenja.
5. Poticati zdrave oblike ponašanja kroz tjelesnu aktivnost.

Područje liječenja i psihosocijalnog tretmana (rehabilitacija): U 2016. godini u program oporavka i psihosocijalne rehabilitacije koji se provodi u Terapijskoj zajednici "Ne-ovisnost" u Vrbici bilo je uključeno 77 korisnika. 27 korisnika je prešlo iz 2015. u 2016. godinu. Tijekom 2016. godine u zajednicu je primljeno 50 osoba, od toga su 4 osobe primljene 2 puta u kalendarskoj godini. Tijekom godine smještaj je prijevremeno prekinulo 55 osoba, a 13 korisnika je završilo program psihosocijalne rehabilitacije, 1 korisnik je prekinuo smještaj budući da je otišao u pratnji interventne policije. Na dan 31. prosinca 2016. godine na smještaju se nalazilo 26 korisnika.

Tijekom 2016. godine primljeno je 13 novih korisnika s područja Osječko-baranjske županije. Iz 2015. godine je prešlo 2 korisnika u 2016. godinu, tako da je tijekom godine u Terapijskoj zajednici boravilo sveukupno 15 korisnika s područja Županije. Od toga broja, 1 korisnik je završio program psihosocijalne rehabilitacije. Na dan 31. prosinca 2016. godine nalazilo se 5 korisnika na smještaju s područja Županije.

Resocijalizacija: Program resocijalizacije se provodi u Stambenoj zajednici kroz organizirano stanovanje u Osijeku, a koji ima za cilj postupnu integraciju u društvo rehabilitiranih ovisnika koji su završili psihosocijalni program oporavka i rehabilitacije od ovisnosti u TZ "Ne-ovisnost" ili u nekoj drugoj zajednici ili ustanovi. 10 korisnika-rehabilitiranih ovisnika je bilo uključeno u navedeni program, od kojih je 1 korisnik uspješno isti završio, 1 korisnik je preminuo, 3 je napustilo program, a 5 ih je još uvijek u programu.

Na području resocijalizacije rehabilitiranih ovisnika u 2016. godini su se provodili/završavali sljedeći projekti:

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCIRANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Želim drugu priliku" (od 04. 11. 2015.- 03. 11. 2016.)	Projektom "Želim drugu priliku" nastoji se pridonijeti resocijalizaciji liječenih ovisnika kroz uključivanje u različite psihosocijalne edukacije, društvene aktivnosti te informiranjem i podučavanjem o njihovim pravima, mogućnostima zapošljavanja i organiziranjem stručne prakse.	Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	141.000,00	- održane 4 psihoedukativne radionice (8 cjelodnevnih treninga), sudjelovalo 53 korisnika. Radionice su se održale za korisnike TZ, SZ te za vanjske korisnike. - kroz 1. kreativno-ekspresivnu likovnu radionicu 23 korisnika je upoznato s novim oblikom rada na sebi, radionica za korisnike Udruge (20) i Službe za zaštitu mentalnog zdravlja S. Brod (3 korisnika). - u 2. radionici sudjelovala su 23 korisnika Udruge i 10 korisnika ZZJZ Slavonski Brod. - u 3. radionici koja se održala u S. Brodu sudjelovalo je 19 korisnika Udruge i 10 korisnika ZZJZ Slavonski Brod. - kroz jednodnevnu radionicu 23 korisnika je usvojilo osnovne vještine, informacije i iskustva o mogućnostima samozapošljavanja i pronalaženja zaposlenja. - 2 korisnika Udruge volontirala su u CZP, Osijek, 2 u PRONI-ju, 2 u Udruzi Pravni savjeti, 2 u Udruzi Pobjede, 4 u Domu za psihički bolesne odrasle osobe Osijek - ukupno 20 korisnika volontiralo je u 2 JLS kroz javne radove, 10 u općini Čepin, a 10 u općini Semeljci. - ukupno 20 korisnika je sudjelovalo u aktivnosti umrežavanja i sportskog natjecanja, 11 iz Udruge, 8 iz ZZJZ S. Brod te 1 vanjski korisnik. - umrežavanje i rekreacija na Gradskim bazenima u Osijeku sudjelovalo je 9 korisnika. - ukupno 10 korisnika stambene zajednice umreženo je s 2 predstavnika JLP(R)S, 8 predstavnika civilnog sektora i 10 građana.

				- ukupno je sudjelovalo 20 korisnika Udruge u raznim društvenim i rekreacijskim aktivnostima. - ukupno 8 usluga pravnog savjetovanja i pravnih radnji pruženo je korisnicima. - tijekom trajanja projekta izvršeno je 60 testiranja na droge.
"It works" - Klub za zapošljavanje (01.02.2015.-30.06.2016.)	Poticanje rasta zaposlenosti kroz pripremu i provedbu aktivnosti Kluba za zapošljavanje mladih s osnovnom školom i strukovnim obrazovanjem te rehabilitiranih ovisnika, specifičan cilj je stvaranje preduvjeta za kontinuiranu pomoć u razvoju karijere i traženja posla za mlade s osnovnim i strukovnim obrazovanjem i rehabilitirane ovisnike kako bi se osnažili, motivirali, mentorirali i družili.	Financiran je kroz natječaj Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja - faza II. u sklopu Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.	63.827,89 eura	- klub za zapošljavanje je osnovan i opremljen svom potrebnom opremom - održano 12 radionica Kluba (u trajanju od 3 tjedna/ 4 dana u tjednu/ 4 sata dnevno) - educirana 2 voditelja Kluba - 71 rehabilitirani ovisnik i 50 mladih osoba s osnovnom ili strukovnom srednjom školom osnaženo je za aktivno traženje posla i proaktivan pristup razvoju vlastite poslovne karijere kroz edukacije, mentoriranje i podršku, edukacije za pisanje životopisa i zamolbi za posao, povezivanje s poslodavcima i sl. - na osnovi povratnih informacija korisnika uključenih u evaluaciju očito je da je korisnicima projekt bio koristan u 2 pogleda - učenje novih vještina i znanja te stvaranje novih prijateljskih, suradničkih odnosa, što je izravno pozitivno utjecalo na spremnost pojedinih korisnika za prijavljivanje za posao (i izvan obaveza predviđenih projektom).

U 2016. godini je bio raspisan natječaj na području resocijalizacije ovisnika. Udruzi je odobren projekt pod nazivom "Želim znati!". Financira ga Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u iznosu od 120.000,00 kn. Projekt je započeo 01. studenoga 2016., a trajat će do 30. listopada 2017. godine. Opći cilj projekta je pridonijeti resocijalizaciji ovisnika na području Republike Hrvatske i to kroz realizaciju posebnih ciljeva. Posebni ciljevi projekta su kreirati platformu za razvoj radno-socijalnih vještina kod rehabilitiranih ovisnika kao prevenciju relapsa, i to kroz pružanje pomoći rehabilitiranim ovisnicima u prekvalifikaciji, doškolovanju i pronalaženju zaposlenja putem organiziranja strukovne izobrazbe, Kluba za zapošljavanje, osiguravanja volonterskog iskustva radi širenja socijalne mreže, senzibiliziranja šire javnosti za temu zapošljavanja rehabilitiranih ovisnika te organiziranje kreativnih i sportskih radionica.

Područje smanjenje štete nastale kao posljedica zlouporabe droga

Ovaj program Udruga je provodila kroz projekt "Antivirus Osijek" od 9. studenoga 2015. do 9. studenoga 2016. godine.

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCIRANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Anti Virus Osijek" (od 09.11.2015. do 09.11.2016.)	Opći cilj je smanjenje zdravstvene i socijalne štete nastale kao posljedica ovisnosti o drogama. Specifični ciljevi su prevencija zaraze i daljnjeg širenja HIV/AIDS i drugih krvno i spolno prenosivih bolesti (hepatitisa B, C) među intravenskim ovisnicima o drogama te poboljšanje društvenog statusa korisnika projekta.	Ministarstvo zdravlja	120.000,00 kn	- Educirano je 8 osoba za rad u Drop in-u - Poboljšan je zdravstveni i društveni status za 66 korisnika projekta - usluge zamijene IV pribora i podjele kondoma ukupno je koristilo 66 osoba. - testirane su 26 osobe na hepatitis C i HIV - podijeljeno je 1042 komada sterilnih šprica, 409 komada igala, 2350 paketića limunske kiseline, 872 kuhala za kuhanje otopina droge, 566 komada alkoholnih tufpera, 404 ampule sterilne vode, 426 komada kondoma, pružene je 688 usluga tuširanja i 81 pranja rublja. - pružena je usluga Dnevnog boravka za 66 korisnika. - pružene su informacije o liječenju i mogućnosti ulaska u terapijske zajednice za ukupno 66 korisnika. - pružene su jednostavne medicinske usluge za 12 korisnika - povećan je stupanj znanja o mogućnostima liječenja i kvaliteti života s krvno prenosivim bolestima kod 55 korisnika - 10 korisnika je upućeno u Udrugu Pravni Savjeti radi rješavanja birokratskih i administrativnih procedura.

Tijekom 2016. godine je raspisan natječaj za nastavak navedenih aktivnosti projekta "Anti Virus Osijek". Udruzi je odobren trogodišnji program pod nazivom "Siguran grad - Antivirus". Projekt se počeo provoditi 10. studenoga 2016. godine i trajat će godinu dana. Financira ga Ministarstvo zdravlja u iznosu od 120.000,00 kn za prvu godinu programa. Opći cilj projekta je smanjiti štetu i pojavnost zaraznih bolesti u populaciji mladih, ovisnika i osoba s rizičnim ponašanjem. Specifični ciljevi projekta su educirati tim djelatnika za rad sa specifičnim vulnerabilnim skupinama kao što su ovisnici o drogama, povećati svjesnost i educirati javnost o krvno i spolno prenosivim bolestima, informirati aktivne ovisnike o mogućnostima liječenja i motivirati na liječenje, educirati korisnike droga o brizi za zdravlje te povećati kvalitetu života aktivnih korisnika poštujući njihov izbor da nastave sa štetnim ponašanjem.

Kako planirane aktivnosti za navedene projekte traju ne mogu se definirati postignuti rezultati, no aktivnosti se odvijaju po utvrđenom rasporedu. Evaluacija projekata će se izvršiti po njihovom završetku, o čemu će se izvijestiti iduće godine.

IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Promatrajući problematiku zlouporabe droga na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini, Izvješće Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u Osijeku pokazuje niz negativnih pojava kao što je povećanje broja novoprimljenih konzumenata/ovisnika za 14 %, registriranje sve mlađih dobnih skupina opijatskih ovisnika, pojava roditelja ovisnika koji imaju uglavnom malu djecu, daljnji porast zlouporabe buprenorfina (supstitucijska terapija) kao prve ulazne droge nabavljene na ilegalnom tržištu, daljnji porast zlouporabe tzv. osvježivača zraka.

Uz drogu, sve veće mjesto zauzimaju i druge bolesti ovisnosti, među mladima naročito alkohol, ali i kocka, kladenje, pa i ovisnost o internetu i sl.

S obzirom na stalno povećanje broja trudnica - ovisnica i djece čiji su roditelji ovisnici Centar smatra da je na nacionalnoj razini potrebno sačiniti protokol postupanja s trudnicama - ovisnicama, kao i sustav praćenja djece čiji su roditelji ovisnici.

Na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku za kaznena djela zlouporabe droga u 2016. godini prijavljeno je 90 odraslih osoba, 32 mlađe punoljetne osobe i 13 maloljetnih osoba, odnosno, ukupno 135 osoba, a njihov udio u ukupnom kriminalitetu (prijavljeno je ukupno 2379 osoba za sve vrste kaznenih djela) je 5,67%.

U odnosu na 2015. godinu kada je bilo prijavljeno 73 odrasle osobe, 26 mlađih punoljetnika i 12 maloljetnika, odnosno, ukupno 111 osoba, vidljivo je da je tijekom 2016. godine došlo do povećanja broja prijavljenih za 24 osobe.

Prema podacima Policijske uprave osječko-baranjske u 2016. godini otkriveno je i zabilježeno 295 kaznenih djela iz područja kriminaliteta droga, što je za 0,3% manje nego u 2015. godini kada je otkriveno i zabilježeno 296 kaznenih djela. U 2016. godini radi neovlaštenog posjedovanja droge evidentirano je 229 prekršaja prema Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga za što je prijavljeno 229 osoba, dok je u 2015. godini evidentirano 117 prekršaja za što je prijavljeno 117 osoba. Ukupno povećanje od 95,72% više prijavljenih prekršaja prema Zakonu u 2016. godini rezultat je još većeg angažmana policije u odori (temeljna policija, granična policija i prometna policija) na suzbijanju ponude i dostupnosti droga na "ulici".

Na području Županije, osim Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti sve je više i drugih subjekata koji se intenzivno bave ovom problematikom, kao što su društva Crvenog križa, različite civilne udruge i terapijske zajednice.

U izradi ovog Izvješća korištena su izvješća i podatci ustanova, nadležnih tijela i civilnih udruga.